

Aktualitások

dr. Nagy Károly Jenő

NNK Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály

2019. szeptember 12.

Foglalkozás-egészségügyi Fórum

Jogszabályi előírások

- **18/1998. (VI. 3.) NM rendelet a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről (módosította: a 12/2019. (VII. 3.) EMMI rendelet – egyes járványügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról – 2. §-a, hatályos: 2019.08.02-től)**
- **27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet a foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról (módosítja: a 10/2019. (IX. 4.) PM rendelet – az egyes foglalkoztatási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról – 8-12. §-a, hatályos: 2019.09.12-től, Magyar Közlöny 148. szám)**

18/1998. (VI. 3.) NM rendelet a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről

23/A. §

- 1) Az egészségügyi szolgáltató **az általa foglalkoztatott egészségügyi dolgozók** HCV-szűrővizsgálatát a foglalkozás-egészségügyi vizsgálat keretében elvégezteti a (2)–(4) bekezdés szerint.
- 2) Az (1) bekezdés szerinti szűrővizsgálatot **a 2019. évben teljes körűen**, valamennyi egészségügyi dolgozónál el kell végezni.
- 3) A 2020. évtől kezdődően az (1) bekezdés szerinti szűrővizsgálatot azon egészségügyi dolgozónál kell elvégezni, aki a 2020. évet megelőzően nem állt egészségügyi szolgáltatónál foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban, vagy akinél a (2) bekezdésben foglaltak szerinti szűrővizsgálatra nem került sor.
- 4) Azon egészségügyi dolgozó esetében, aki munkakörénél fogva a **2. számú melléklet** 1. pontjában szereplő beavatkozások valamelyikét végzi, vagy abban közreműködik, az (1) bekezdés szerinti szűrővizsgálatot 5 évente, a többi egészségügyi dolgozó esetében 10 évente kell elvégezni.

23/B. § Az egészségügyi szolgáltató 2021. évtől kezdődően elvégezteti az általa foglalkoztatott egészségügyi dolgozók kanyaró elleni védettségének felmérését a foglalkozás-egészségügyi vizsgálat keretében azon egészségügyi dolgozónál, aki a 2021. évet megelőzően nem állt egészségügyi szolgáltatónál foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban, vagy akinél az elmúlt 10 évben nem történt kanyaró elleni védettségre vonatkozó ellenanyag-vizsgálat. A laboratóriumi vizsgálat eredménye alapján fogékony munkavállalókat védőoltásban kell részesíteni.

- A Járványügyi rendelet **az egészségügyi dolgozók** HCV-szűrővizsgálatáról rendelkezik.
- Az egészségügyi dolgozó és az egészségügyben dolgozó fogalmát az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény 4. §-a definiálja :
  - **egészségügyi dolgozó:** minden egészségügyi tevékenységet végző természetes személy,
    - aki az általa ellátott egészségügyi tevékenység végzésére jogosító szakképesítéssel rendelkezik, vagy
    - aki nem rendelkezik a fenti szakképesítéssel, de közreműködik a szakképesítéssel rendelkező egészségügyi dolgozók által ellátandó feladatokban,
  - **egészségügyben dolgozó:** az egészségügyi szolgáltatóval a szolgáltató működőképességének, illetve az egészségügyi szolgáltatások üzemeltetésének biztosítása céljából munkavégzésre irányuló jogviszonyt létesítő személy.
- **Javasolt az egészségügyi dolgozókon kívül az egészségügyi intézményekben foglalkoztatottak (pl. takarító személyzet) szűrése is.** (A HCV-fertőzés kockázata az esetükben is fennáll.)

18/1998. (VI. 3.) NM rendelet a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről

2. számú melléklet a 18/1998. (VI. 3.) NM rendelethez

1. A HIV pozitív, valamint a polimeráz láncreakcióval (PCR vizsgálattal) pozitívnak talált, az **NNK-ban verifikált** HBV és HCV fertőzött (vírushordozó) egészségügyi dolgozók által **nem végezhető, fokozott expozíciós kockázattal járó beavatkozások**:
  - a) testüregben történő sebészi beavatkozások, melyek során a testüregben egyidejűleg van jelen a kéz vagy ujjak, tű és éles eszközök;
  - b) abdominalis, cardiothoracalis, orthopédiai műtétek;
  - c) szüléslevezetés, császármetszés;
  - d) illesztéssel járó véres traumatológiai műtétek, kiterjedt nagyfokú égési sérülések sebészi ellátása;
  - e) orális, periorális szövetek, fogak kezelése, metszése, eltávolítása, melyek kapcsán vérzés léphet fel.
2. A HBV, illetve HCV fertőzés spontán gyógyulása utáni, illetve **az antivirális terápia 4. hetében vagy későbbi időpontban végzett** egyetlen, akkreditált molekuláris biológiai laborban végzett mennyiségi HBV DNS vizsgálat 20 NE/ml alatti, illetve **mennyiségi HCV RNS vizsgálat 15 NE/ml alatti** eredménye esetén **a fokozott expozíciós kockázattal járó beavatkozásokra vonatkozó korlátozás megszűnik**. Ezt követően HBV esetében évenkénti mennyiségi HBV DNS vizsgálat, HCV esetében a kezelés befejezése után 12 héttel egyszeri mennyiségi HCV RNS vizsgálat végzendő a fokozott expozíciós kockázattal járó beavatkozásokra vonatkozó korlátozás szükségességének megítélésére.

- Az antivirális terápia 4. hetében elvégzett PCR vizsgálatok elvégzése a fokozott expozíciós kockázattal járó tevékenységet végző egészségügyi dolgozóknál releváns.
- A fokozott expozíciós kockázattal járó beavatkozások végzésének korlátozására a HCV PCR vizsgálattal pozitívnak talált, NNK-ban verifikált eredmény az, amely alapot képezhet. Erre tekintettel a foglalkozás-egészségügyi alapszolgálatoknak és a foglalkozás-egészségügyi szakellátóknak a fokozott expozíciós kockázattal járó beavatkozást végző egészségügyi dolgozók vonatkozásában a mennyiségi HCV PCR vizsgálati mintákat az NNK Virologiai laboratóriumába kell küldeniük, és a HCV genotípus meghatározás is az NNK-ban történik meg.
- Azoknál az egészségügyi dolgozóknál, akik nem végeznek a Járványügyi rendelet 2. számú mellékletében felsorolt fokozott expozíciós kockázattal járó beavatkozásokat a mennyiségi HCV RNS PCR vizsgálatot és HCV genotípus meghatározást a HCV molekuláris diagnosztikai vizsgálatok végzésére kijelölt három laboratórium végzi majd (Dél-Pesti Centrumkórház Molekuláris Diagnosztikai Laboratórium, Semmelweis Egyetem Transzplantációs Intézet Laboratóriuma, Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház Molekuláris Diagnosztikai Laboratórium).

- A Nemzeti Hepatitis Bizottság által 2019. augusztus 1-én készített módszertani és finanszírozási javaslat szerint a kétes HCV szerológiai eredmények esetén a konfirmáló-megerősítő szerológiai vizsgálat végzése nem javasolt. Tekintettel ugyanakkor arra, hogy finanszírozási eljárásrendekről szóló 31/2010. (V. 13.) EüM rendelet alapján a kétes eredmények esetén HCV ELISA vizsgálat végzendő, a jelenlegi – tervezett – eljárásrendben megmarad a kétes eredményű anti-HCV vizsgálatok megerősítése szerológiai vizsgálattal.
- A foglalkozás-egészségügyi szolgáltatók jelenleg nem csatlakoznak az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Térhez (EESZT), így az egészségügyi dolgozók anti-HCV vizsgálati eredményeinek rögzítését külön **informatikai rendszerben/adatbázisban** célszerű megvalósítani. Ez nem a Hepatitis Regiszter (**HepReg**) lesz.

Az egészségügyi szolgáltatók értesítése, tájékoztatása

- a járó- és fekvőbeteg szakellátók az ÁEEK-en keresztül,
- az alapellátásban dolgozó felnőtt – és gyermek háziorvosok a NEAK-on keresztül,
- az egyetemi kórházak az egyetemek rektorainak címzett megkereséssel,
- a büntetés-végrehajtási szervek, rendvédelmi szervek egészségügyi intézményei a Belügyminisztériumon keresztül,
- a honvédelmi szervek egészségügyi intézményei a Honvédelmi Minisztériumon keresztül,
- az önkormányzati fenntartású egészségügyi intézmények a Belügyminisztériumon keresztül,
- a szociális ágazathoz tartozó egészségügyi intézmények a Szociális Ügyekért Felelős Államtitkárságon keresztül,
- az egyházi fenntartású egészségügyi intézmények a Miniszterelnökség Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárságán keresztül,
- a vasútegészségügyi intézmények a Vasútegészségügyi Nonprofit Közhasznú Kft.-n keresztül

27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet a foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról

A rendelet 3. §-a a következő (2a) és (2b) bekezdéssel egészül ki:

(2a) Az (1) bekezdés szerinti bejelentés céljára rendszeresített nyomtatványt és a kitöltési útmutatót a munkavédelmi hatóság a miniszter hivatalos honlapján közzéteszi.

(2b) Az (1) bekezdés szerinti bejelentés megtörténtét és keltét – a kórisme feltüntetésével – a munkavállalóról vezetett egészségügyi nyilvántartásban rögzíteni kell. A munkavédelmi hatóság a bejelentést nyilvántartásba veszi, és erről a bejelentőt három napon belül értesíti. Ha a bejelentés nem a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosától érkezett, a munkavédelmi hatóság a bejelentőlap másolatát is megküldi az érintett foglalkozás-egészségügyi szolgálatnak.”

A rendelet 5. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

(1) A foglalkozási megbetegedés keletkezésének körülményeit a munkavédelmi hatóság a (2) bekezdés szerinti személyek és szervek bevonásával kivizsgálja. A fokozott expozíciós eset keletkezésének körülményeit a munkavédelmi hatóság a (2) bekezdés szerinti személyek és szervek bevonásával kivizsgálhatja.

5. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép és a következő (7a) bekezdéssel egészül ki:

(7) Az (1) bekezdés szerinti vizsgálat lefolytatása érdekében a kivizsgálás vezetője öt példányban vizsgálati lapot állít ki. A vizsgálati lap egy példányát a munkavédelmi hatóság megőrzi, egyet a bejelentőlappal együtt a munkahigiénés és foglalkozás-egészségügyi szerv részére továbbít.

(7a) A (7) bekezdés szerint alkalmazandó vizsgálati lapot és az annak részét képező kitöltési útmutatót a munkavédelmi hatóság a miniszter hivatalos honlapján közzéteszi.

A rendelet „A foglalkozási betegségek és a fokozott expozíciók bejelentése” című alcíme a következő 5/A–5/D. §-sal egészül ki:

5/A. §

(1) A foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa az általa észlelt, külön jogszabályban meghatározott vegyi anyagok, továbbá zaj okozta fokozott expozíciós esetről **a munkavállaló leletének kézhezvételét követő 1 munkanapon belül** értesíti a munkáltatót.

(2) A munkáltatónak a fokozott expozíciós eset kivizsgálását a körülmények által lehetővé tett legrövidebb időn belül meg kell kezdeni, valamint az esetről való tudomásszerzés napjától számított legkésőbb 30 napon – különösen bonyolult esetekben hatvan napon – belül a lehetséges okokat fel kell tárni, és intézkedni kell a további fokozott expozíciós esetek megelőzése érdekében. **A kivizsgálást a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa, a munkavédelmi szakember és a munkavédelmi képviselő bevonásával kell lefolytatni.**

(3) A tömeges fokozott expozíciós esetet a munkáltatónak az esetről való tudomásszerzést követően – telefonon, telefaxon, e-mailben vagy személyesen – haladéktalanul be kell jelentenie a fokozott expozíció kialakulásának helyszíne szerint illetékes munkavédelmi hatóságnak.

5/B. § (1) A munkáltató az általa kivizsgált fokozott expozíciós esetről – a miniszter honlapján közzétett módon – jegyzőkönyvet készít. A jegyzőkönyvet a fokozott expozícióval érintett munkavállalókra vonatkozóan személyenként kell kitölteni.

(2) A jegyzőkönyv tartalmazza: pl. g) a fokozott zaj expozíciós eset bejelentésének alapjául szolgáló audiometriás vizsgálat vagy a fokozott vegyi expozíciós eset bejelentésének alapjául szolgáló biológiai expozíciós (hatás) mutató vizsgálati eredményeit; i) az előzetes és időszakos munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálat tényét, eredményeit; j) az érintett munkavállaló soron kívüli munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatának eredményét; k) az adott munkakörben végzett biológiai monitor/audiológiai vizsgálat előírt gyakoriságát, az utolsó öt biológiai monitor/audiológiai vizsgálat dátumát, eredményeit; l) a fokozott expozíciót okozó kóroki tényezők műszaki vizsgálatának eredményeit, különösen a mérések irányát, időpontját; m) a fokozott expozíció okát; n) annak megállapítását, hogy a munkavállaló, illetve a munkáltató magatartásával hozzájárult-e a fokozott expozíció kialakulásához; o) a fokozott expozíciós eset körülményeinek, okainak és a kivizsgálás tapasztalatainak, valamint a kivizsgálás során hozott munkáltatói intézkedések részletes, tartalmi ismertetését;

p) a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa, a munkavédelmi szakember és a munkavédelmi képviselő észrevételeit, véleményét, javaslatát és azt, hogy a kivizsgálással egyetértenek-e;

q) annak igazolását, hogy az eset kivizsgálásában a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa, a munkavédelmi szakember és a munkavédelmi képviselő részt vett.

(3) A jegyzőkönyvhöz csatolni kell:

- a) a zaj okozta fokozott expozíciós eset bejelentésének alapjául szolgáló audiológiai leleteket és az akkreditált szervezet által elvégzett zajmérés jegyzőkönyvét vagy*
- b) a fokozott vegyi expozíciós eset bejelentésének alapjául szolgáló biológiai expozíciós mutatók laboratóriumi vizsgálati eredményeit, valamint a munkahelyi levegőszennyezettség meghatározására irányuló vizsgálatok eredményeit.*

5/C. § (1) A munkáltató a vizsgálat lezárását követően a jegyzőkönyvet, a laborleletet, valamint a mérési eredményeket elektronikusan vagy egyéb úton 3 munkanapon belül megküldi a fokozott expozíció kialakulásának helyszíne szerint illetékes munkavédelmi hatóságnak.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!